

A TURISZTIKAI KONJUNKTÚRA ALAKULÁSA

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

2023. július

Budapest, 2023. augusztus

Készítette a GKI Gazdaságkutató Zrt.

E-mail: gki@gki.hu

Honlap: www.gki.hu

Postacím: 1461, Budapest, Pf. 232.

Készítették:

Dr. Molnár László

Udvardi Attila

Szerkesztette:

Udvardi Attila

A tanulmány a Magyar Turisztikai Szövetség és a VIMOSZ megbízására készült.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI.....	12
TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX	13
Módszer	13
Az index és összetevőinek alakulása.....	13
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI.....	18
Foglalkoztatás.....	18
Üzleti helyzet, teljesítmény.....	19
Árak, költségek.....	21
Eredményesség.....	27
Fejlesztések	29

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

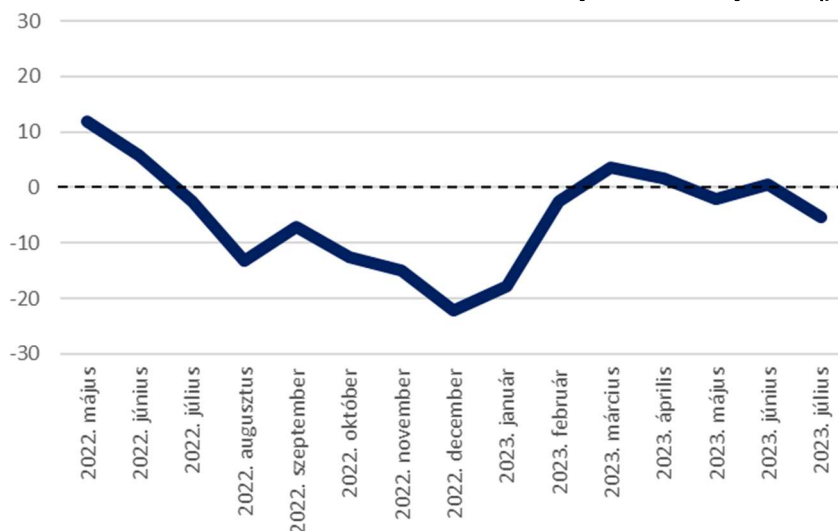
A tágabb értelemben vett turisztikai ágazat (turizmus, vendéglátás, rendezvényszervezés stb. a továbbiakban turizmus) régóta küzd a kevésbé reprezentatív felmérések eredményeiből adódó információhiánnyal. Ezért a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvánnyal és a GKI Gazdaságkutató Zrt.-vel közösen megalkotta a Turizmus Konjunktúra Indexet, mely havi gyakorisággal méri az ágazatban a konjunktúra várható alakulását, a piac és a közvélemény számára ezzel információt biztosítva a közeljövőben várható trendekről.

A felmérés a turizmust, mint szektort tágan értelmezi, az alábbi alágakat vizsgálja:

- szálláshely szolgáltatás (TEAOR 5500)
- vendéglátás (5600)
- utazásközvetítés, utazásszervezés (7910)
- konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (8230)
- fizikai közérzetet javító szolgáltatás (9604)

Jelen felméréssel együtt már több mint egyéves visszatekintéssel rendelkezünk az index alakulásáról.¹

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

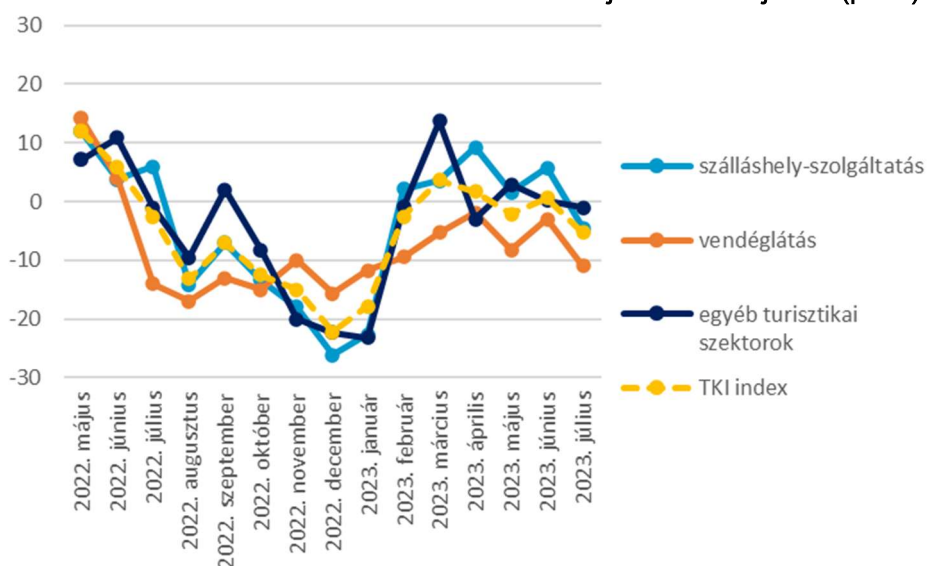

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

¹ A 2022. április hónapban használt online módszertanról a masszív következtetések levonására szükséges válaszmennyiség elérése érdekében 2022. májustól telefonos módszertanra tértünk át.

A TKI index 2023. júliusban -5 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket enyhén kedvezőtlennek érzékelik. Az index **6 ponttal csökkent júliusban**, mely éppen kétszerese a júniusi javulásnak. Így 2 ponttal alatta marad az egy évvel ezelőtti értékének. **Mindhárom alágazatban csökkent az index**, legnagyobb mértékben (10 ponttal) a szálláshely-szolgáltatásban.

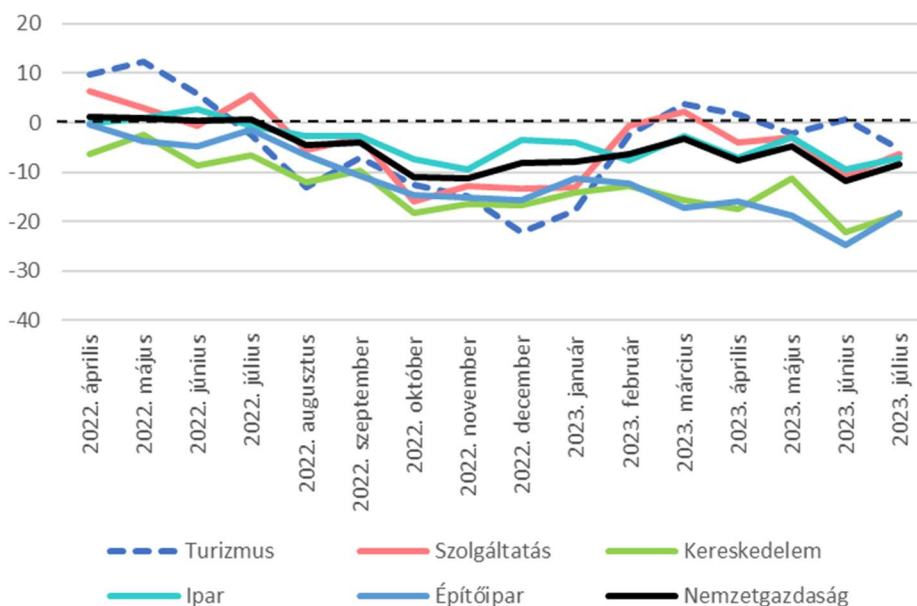
A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index júliusban enyhén magasabb volt a GKI EU számára végzett konjunktúra kutatásában mért **szolgáltatási szektor konjunktúraindexénél** (-6 pont), ennél jelentősebben a nemzetgazdasági átlagot képviselő GKI üzleti bizalmi indexnél (-9 pont). Utóbbi két index emelkedett júliusban, így a turisztikai szektor korábbi előnye eltűnni látszik.

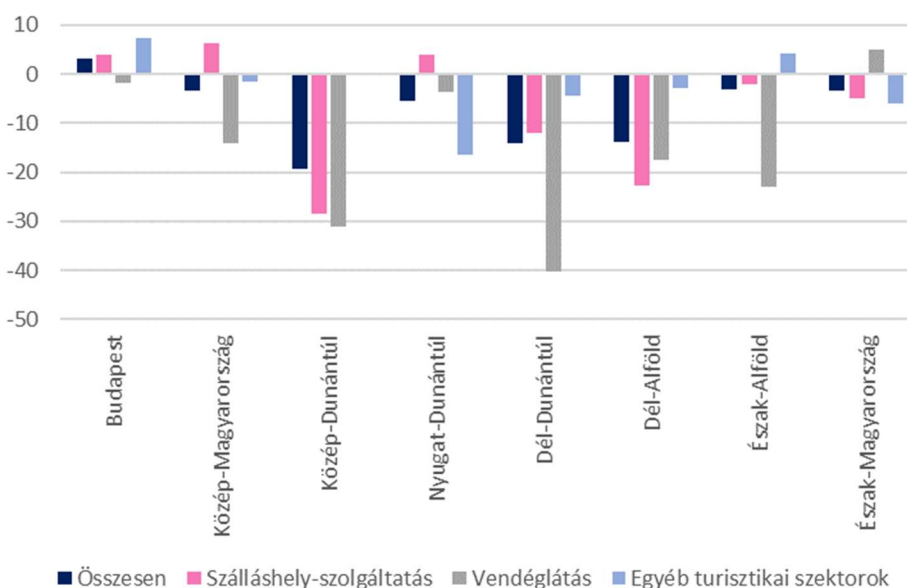
Ágazatok konjunktúraindexe - 2022. április - 2023. július (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Régiótól függetlenül negatívak a kilátások, ugyanakkor az egyes régiók között jelentős különbségek mutatkoznak: Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl, Észak-Alföld és Észak-Magyarország vállalkozásai enyhén negatív konjunktúrát jeleztek (TKI: -3 és -6 között), míg a többi régiót jelentősen romló állapot (-14 és -19 közötti index) jellemzi.

TKI index régiók szerint - 2023. július (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A szálláshely-szolgáltatásban pozitív értelemben Közép-Magyarország és Nyugat-Dunántúl emelkedik ki (+6 és +4 pont), míg Közép-Dunántúlon és Dél-Alföldön a legrosszabb a helyzet (-28 és -23 pont) ezen alszektorban. A vendéglátásban Közép- és Dél-Dunántúlon messze a legrosszabb a helyzet (-31 és -40 pont), míg Észak-Magyarországon a legkedvezőbb (+5 pont). Az egyéb turisztikai alszektorban a legkisebbek a régiók közötti különbségek, egyedül Nyugat-Dunántúl lóg ki negatív irányba.

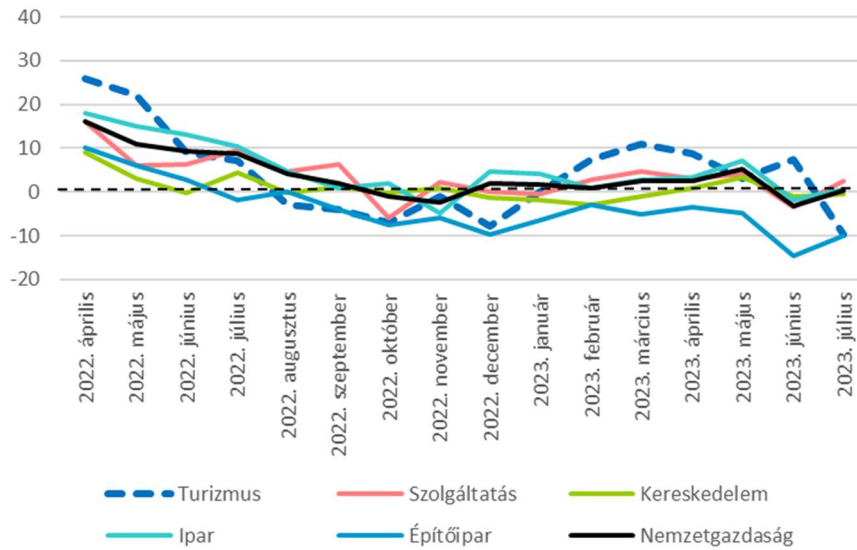
A foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest +3 ponton áll, mely azt mutatja, hogy továbbra is alig nőtt a kereslet² a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónaphoz képest 1 ponttal nőtt az index értéke. Az egyes alszektorok hasonló mutatnak e tekintetben: a mutató a vendéglátásban a legalacsonyabb (+2 pont), míg az egyéb turisztikai alszektorban a legmagasabb (+4). A következő három hónapra vonatkozóan -10 pontot mértünk, mely egyrészt azt jelenti, hogy a cégek leépítést terveznek, másrészt jelentősen romlott a helyzet az előző hónaphoz képest (17 pontos zuhanást mértünk). Mindez azt feltételezi, hogy a turisztikai szezon nem úgy alakult ahogy az év előző hónapjaiban várták. A júliusi indexérték a szálláshely-szolgáltatásban -12 pont (30 ponttal csökkent júniushoz képest), a vendéglátásban -9 pont (13 ponttal csökkent júniushoz képest), az egyéb turisztikai alszektorban pedig 6 ponttal -7 pontra csökkent.

A turizmus foglalkoztatási várakozás indexe (-10 pont) a fenti nagy zuhanással 2023. júliusban elmaradt a GKI EU számára végzett konjunktúrakutatásában mért, a szolgáltatási szektorra számított index értéktől (+3 pont), valamint a nemzetgazdasági átlagtól (0 pont).

---

² Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

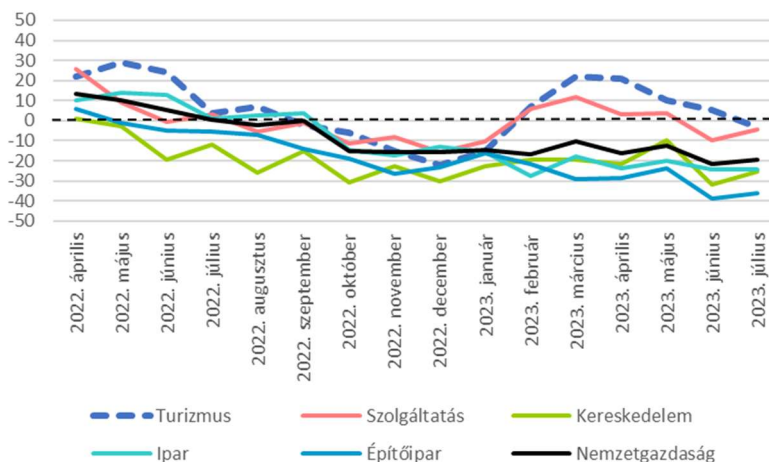
Ágazatok foglalkoztatási várakozás indexe - 2022. április - 2023. július (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A turizmus teljesítmény várakozások indexe (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) 8 pontos csökkenéssel **-3 pontra csökkent 2023. júliusban** (2022. decemberhez képest még így is 19 ponttal magasabb). Így még enyhén magasabb, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (-5 pont), ugyanakkor jelentősen meghaladja a nemzetgazdasági átlagot (-20 pont). Ennélfogva úgy tűnik, hogy **a turisztikai szektor teljesítménye stagnálásközeli lesz.**

Ágazatok teljesítmény várakozás indexe - 2022. április - 2023. július (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 30%-a vár növekedést a vendégéjszakák számában (előző hónapban 51%), 36%-uk stagnálást, s 34%-uk vár visszaesést (előző hónapban 13%). A vendéglátásban működők közül 17% vár vendégforgalom növekedést (előző hónapban 26%), míg 42% stagnálást, 41%-uk pedig visszaesést vetít előre (előző hónapban 47%).

A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest romló, -9 ponton állt 2023. júliusban (2 ponttal csökkent júniusához képest). A mutató továbbra is a legalacsonyabb, -24 pont a vendéglátásban, -10 pont a szálláshely szolgáltatásban, míg az egyéb turisztikai szektorban +5 pont. Létszám kategóriák szerint a cégek üzleti helyzete csak a legnagyobb vállalatoknál javult (igaz, itt is csak kis mértékben), míg minden más csoportnál romlott.

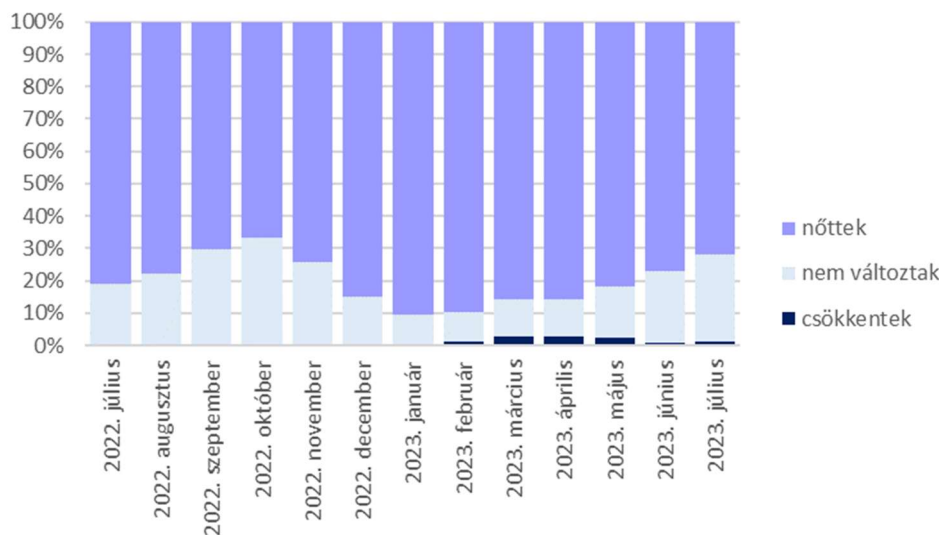
A turisztikai cégek 75%-a a működési költségek³ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan, 23% esetében nem változtak e költségek, s 2% jelzett csökkenést. A vendéglátásban működő cégek 83%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a szálláshely-szolgáltatásban működők 76%-a, az egyéb turisztikai szektorokban működőknek pedig a 67%-a. A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 24%-kal nőttek a szektorban (ez kissé magasabb a júniusban mért 22%-nál).

A működési költségek elmúlt 3 havi változásának arányai csak alig módosultak az elmúlt néhány hónapban. Továbbra is a növekedést jelzők aránya a domináns, ugyanakkor lassan, de emelkedik a stagnálást jelzők aránya.

---

³ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

A működési költségek elmúlt 3 havi alakulásának mozgóátlaga – 2022. július - 2023. július (megoszlás, %, 3 hónap mozgóátlaga)

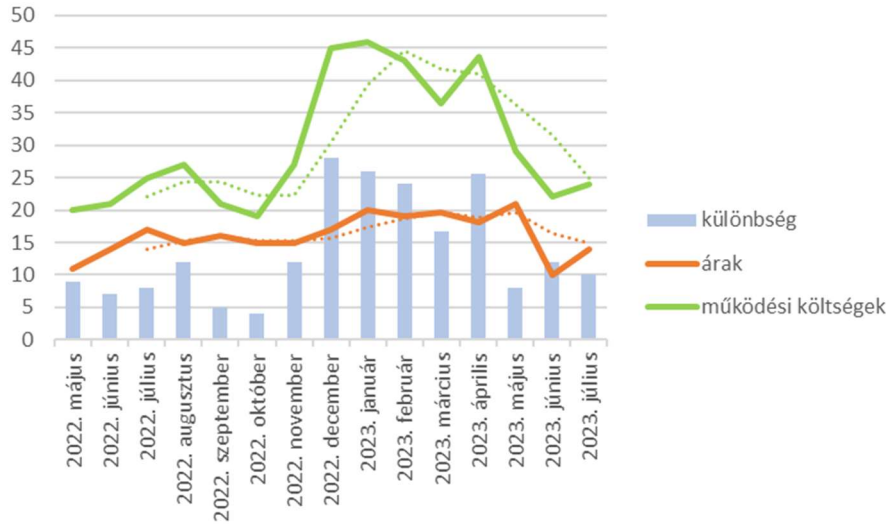

Forrás: GKI

A várt működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását a következő 3 hónapban, -8 ponton áll, mely a január-júniusi összességében 35 pontos javulás után további 5 pontos emelkedést mutat júliusban. A mutató értéke a szálláshely szolgáltatásban -2 pont, a vendéglátásban -14 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -9 pont. A szálláshely szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban javult, míg a vendéglátásban romlott az index júniushoz képest. Az elmúlt hónapok folyamatai még így is azt mutatják, hogy enyhül a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, valamint lehetőségük van (főként új szerződések kötésével) az energiaárak csökkentésére.

2023. júliusban a turisztikai cégek 75%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (júniusban 54% volt ez az arány), 24%-uk nem változtatott az árakon, míg csökkenést 1% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kisebb cégek emeltek árat a legkisebb arányban (57%). A 3-5 fős cégeknél 67%, a 6-15 fős cégeknél 76%, a 15 főnél nagyobb cégeknél szintén 76% emelt. Az áremelkedés átlagosan 14%-os volt (júniusban 10%-ot mértünk). Vagyis a működési költségek csökkenését a szolgáltatási árak is lereagálják.

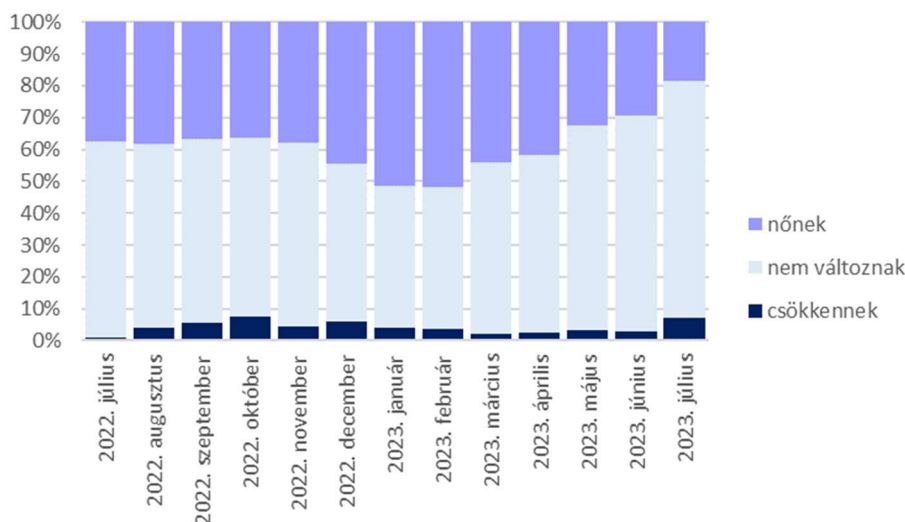
Árak és működési költségek változása az előző 3 hónapban - 2022. május - 2023. július (%)

Forrás: GKI

Júliusban a turisztikai cégek 15%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (júniusban 23% volt ez az arány), 70%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést 15% jelzett (utóbbi jelentős növekedés az előző havi 3%-hoz képest). A szálláshely-szolgáltatásban 16% az emelést tervezők aránya, miközben a vendéglátásban 13%, az egyéb turisztikai szektorokban 15% tervez emelni. A turisztikai cégek 11%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (ez az arány júniusban még 24% volt).

Az árak következő 3 havi alakulásának mozgóátlaga – 2022. július - 2023. július (megoszlás, %, 3 hónap mozgóátlaga)

Forrás: GKI

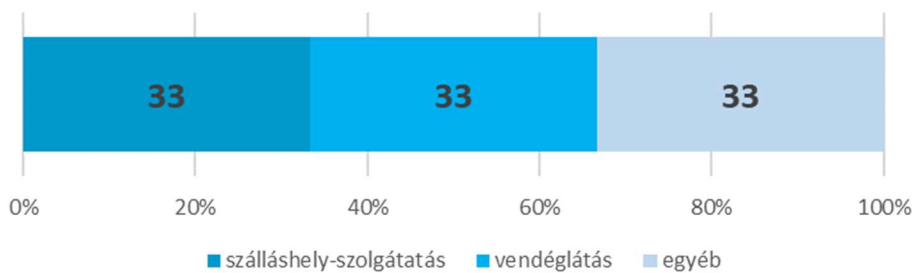
Az árak következő 3 havi változásának arányait (3 havi mozgóátlag alapján) tekintve jól látszik, hogy a februári mélypont óta csökken az áremelést tervezők aránya, míg növekszik azoké, akik nem változtatnak áraikon.

Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra -3 ponton áll, mely **16 pontos romlást mutat júniushoz képest** (2022. decemberhez képest ez még mindig 24 pontos javulást jelent). **Júniushoz képest a szálláshely-szolgáltatásban 18 ponttal -1 pontra, a vendéglátásban 23 ponttal -9 pontra, míg az egyéb turisztikai szektorban 6 ponttal +1 pontra csökkent az eredményességi index.**

A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI

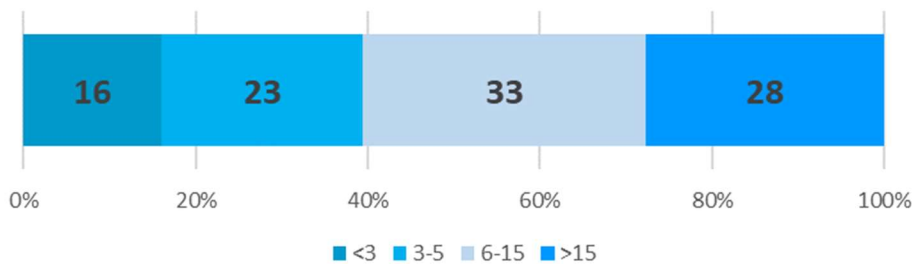
A 2023. júliusi felmérésben - hasonlóan a korábbiakhoz - minden alszektor egyharmados arányt képviselt (mivel a válaszadói mintát az árbevétel arányok alapján alakítottuk ki). A válaszadói mintában 16%-ot képviselnek a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégek, 23%-ot a 3-5 fős vállalkozások, 33%-kal vannak jelen a 6-15 fősök, míg 28%-os arányt képviselnek a 15 főnél nagyobb cégek.

A válaszadó minta megoszlása alágazatok szerint - 2023. július (%)

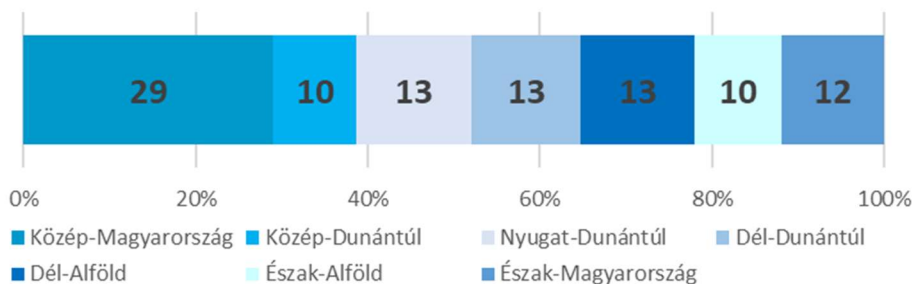
Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása létszám kategóriák szerint - 2023. július (2022. évi foglalkoztatott létszám főben, %)

Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása régiók szerint - 2023. július (%)

Forrás: GKI

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

Módszer

A Turizmus Konjunktúra Index (TKI) egy kompozit mutató, mely öt különböző alindexének átlagaként kerül kiszámításra. A TKI index kalkulációjánál megfelelő súlyozás használatával figyelembe vesszük a válaszadó cégek méretét (foglalkoztatottak száma), valamint a turizmus és vendéglátás egyes alágazatainak súlyát. Utóbbit a nemzetgazdaságból képviselt részesedés (alszektor értékesítésének összesített nettó árbevétele) alapján állítjuk elő. Ennek értelmében a két legnagyobb alszektor közül a szálláshely szolgáltatás 29%-os, a vendéglátás pedig 43%-os súllyal szerepel a kalkulációban, míg a többi kisebb alszektor összesített súlya 28%.

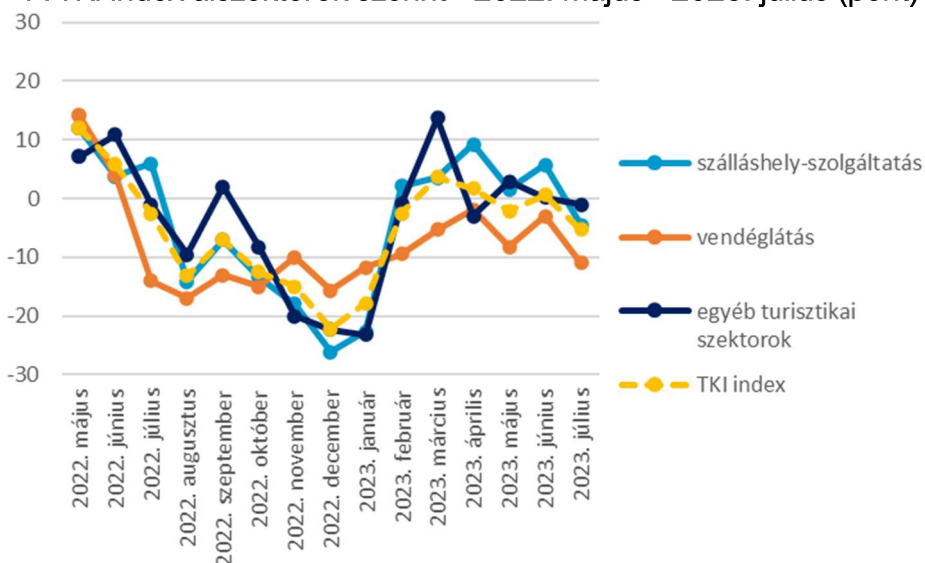
Mind a TKI indexet, mind pedig alindexeit az Európai Unió konjunktúra módszertanához igazodva -100 és +100 közötti skálán értelmezzük (a felmérés kérdőíveiben szereplő, szimmetrikus 1-től 5-ig terjedő skálát transzponáljuk a -100 és +100 közötti skálára). Utóbbi módszertan elősegíti a negatív és a pozitív egyenlegek/válaszok jobb elkülönülését, jobban érzékelteti a havi szintű elmozdulásokat, valamint kiszűri a neutrális válaszokat. Az indexek mellett a többi konjunkturális kérdés elemzésénél is ezt a módszertant használtuk.

A TKI index megalkotásához **öt alindexet használunk, mindegyiknek 20-20% súlyt biztosítva**. Az alindexek a szokásos konjunktúra felmérések alindexeihez hasonlóan mérik egyrészt az **ágazat foglalkoztatási helyzetét** a közelmúltra és a közeljövőre nézve, az ágazat közelmúltbeli és közeljövőbeli **teljesítményét**, valamint a **működési költségek alakulását**. Mivel utóbbit inverz módon értelmezzük (hiszen itt a negatív válasz mutatja a kedvező irányt), ezért értékét az index megalkotásánál -1-gyel szorozzuk.

Az index és összetevőinek alakulása

A TKI index 2023. júliusban -5 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket enyhén kedvezőtlennek érzékelik. Az index **6 ponttal csökkent júliusban**, mely éppen kétszerese a júniusi javulásnak. Így 2 ponttal alatta marad az egy évvel ezelőtti értékének. **Mindhárom alágazatban csökkent az index**, legnagyobb mértékben (10 ponttal) a szálláshely-szolgáltatásban.

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

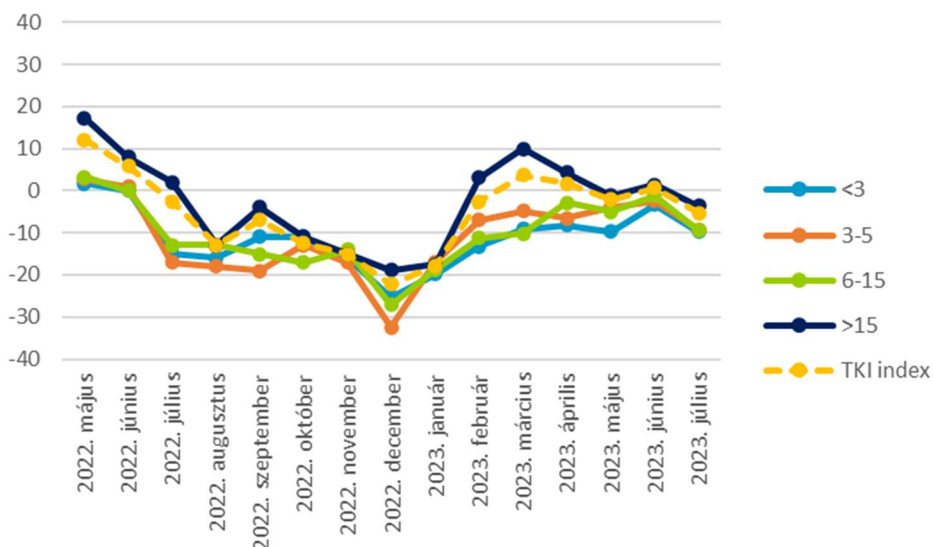

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Létszámkategóriák szerinti bontás alapján a konjunktúraindex értéke mindegyik méretkategóriában csökkent, legnagyobb mértékben a 6-15 főt foglalkoztató cégeknél.

A TKI index létszámkategóriák szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

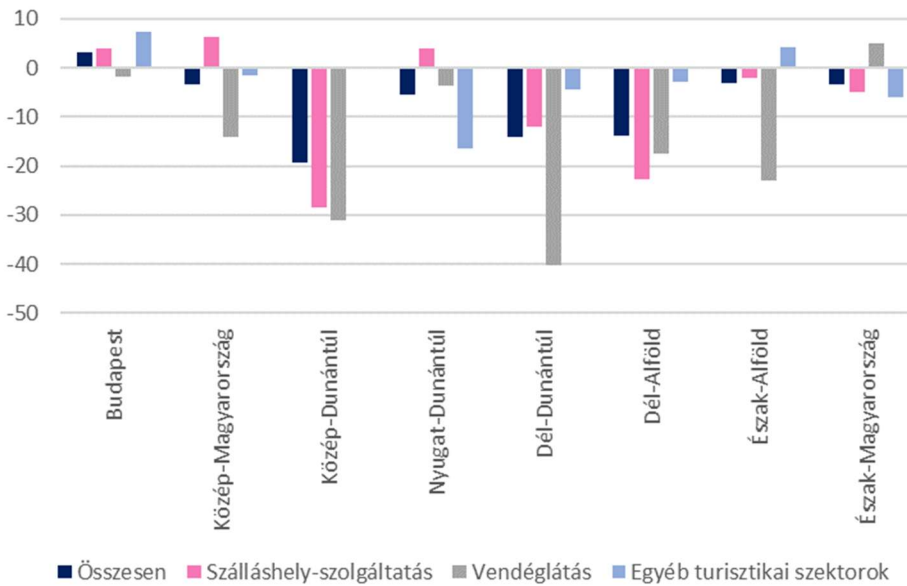
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Régiótól függetlenül negatívak a kilátások, ugyanakkor az egyes régiók között jelentős különbségek mutatkoznak: Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl, Észak-Alföld és Észak-Magyarország vállalkozásai enyhén negatív konjunktúrát jeleztek (TKI: -3 és -6 között), míg a többi régiót jelentősen romló állapot (-14 és -19 közötti index) jellemzi.

TKI index régiók szerint - 2023. július (pont)

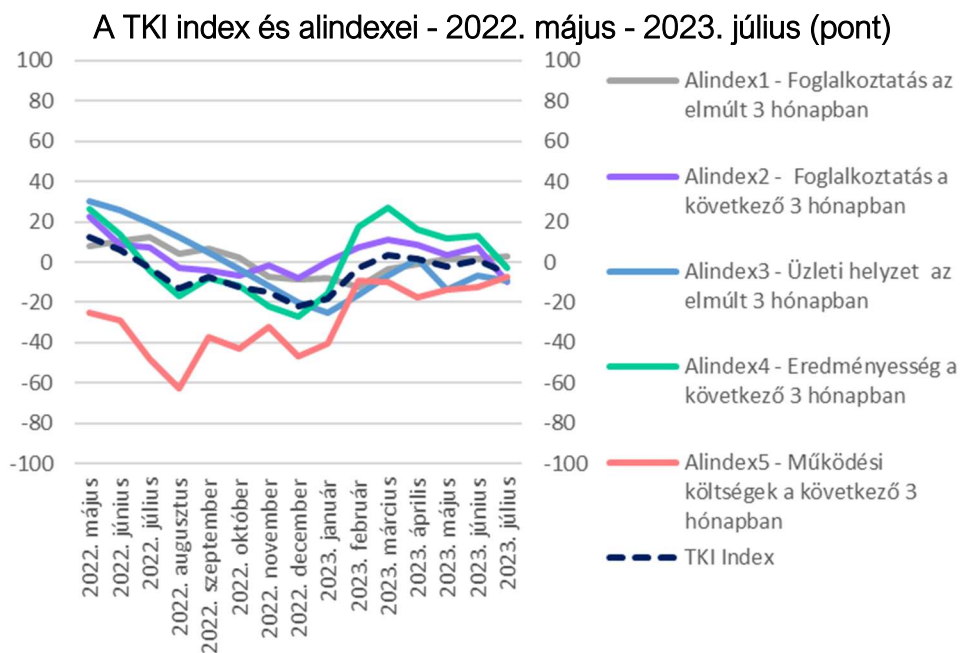
Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index egyes összetevő alindexei -100 és +100 közötti skálán mérve az alábbiak szerint alakultak:

- Index1: A foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest +3 ponton áll, mely azt mutatja, hogy továbbra is **alig nőtt a kereslet⁴ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónapoz képest 1 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok hasonló mutatnak e tekintetben: a mutató a vendéglátásban a legalacsonyabb (+2 pont), míg az egyéb turisztikai alszektorban a legmagasabb (+4).

⁴ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott/romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult/javul)

- Index2: A következő három hónapra vonatkozóan -10 pontot mértünk, mely egyrészt azt jelenti, hogy a cégek leépítést terveznek, másrészt jelentősen romlott a helyzet az előző hónaphoz képest (17 pontos zuhanást mértünk). Mindez azt feltételezi, hogy a turisztikai szezon nem úgy alakult, ahogy az év előző hónapjaiban várták. A júliusi indexérték a szálláshely-szolgáltatásban -12 pont (30 ponttal csökkent júniushoz képest), a vendéglátásban -9 pont (13 ponttal csökkent júniushoz képest), az egyéb turisztikai alszektorban pedig 6 ponttal -7 pontra csökkent.
- Index3: A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest romló, -9 ponton állt 2023. júliusban (2 ponttal csökkent júniushoz képest). A mutató továbbra is a legalacsonyabb, -24 pont a vendéglátásban, -10 pont a szálláshely szolgáltatásban, míg az egyéb turisztikai szektorban +5 pont. Létszám kategóriák szerint a cégek üzleti helyzete csak a legnagyobb vállalatoknál javult (igaz, itt is csak kis mértékben), míg minden más csoportnál romlott.
- Index4: Az üzleti tevékenység eredményének indexe a jelenhez képest a következő három hónapra -3 ponton áll, mely 16 pontos romlást mutat júniushoz képest (2022. decemberhez képest ez még mindig 24 pontos javulást jelent). Júniushoz

képest a szálláshely-szolgáltatásban 18 ponttal -1 pontra, a vendéglátásban 23 ponttal -9 pontra, míg az egyéb turisztikai szektorban 6 ponttal +1 pontra csökkent az eredményességi index.

- Index5: **A várt működési költségek indexe**, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -8 ponton áll, mely a január-júniusi összességében 35 pontos javulás után **további 5 pontos emelkedést mutat júliusban**. A mutató értéke a szálláshely szolgáltatásban -2 pont, a vendéglátásban -14 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -9 pont. A szálláshely szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban javult, míg a vendéglátásban romlott az index júniushoz képest. **Az elmúlt hónapok folyamatai még így is azt mutatják, hogy enyhül a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, valamint lehetőségük van (főként új szerződések kötésével) az energia-árak csökkentésére.**

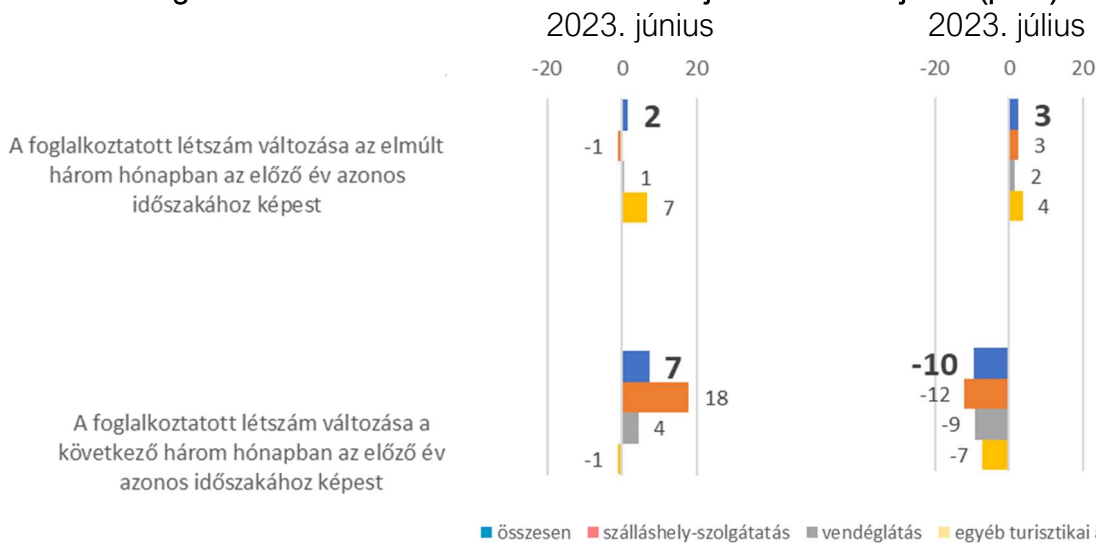
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI

Foglalkoztatás

A felmérésben résztvevő vállalatok **átlagosan 16 főt foglalkoztattak 2022-ben**, a vendéglátásban 16 főt, az egyéb turisztikai szektorban működő cégeknél 14 főt, míg a szálláshely-szolgáltatásban 18 főt. A foglalkoztatott létszámból átlagosan 13%-ot tesznek ki a gyakornokok vagy külsősök.

A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **+3 ponton** áll, mely azt mutatja, hogy továbbra is **alig nőtt a kereslet⁵ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónaphoz képest 1 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok hasonló mutatnak e tekintetben: a mutató a vendéglátásban a legalacsonyabb (+2 pont), míg az egyéb turisztikai alszektorban a legmagasabb (+4).

Foglalkoztatott létszám változása - 2023. június - 2023. július (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökkent/csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nőtt/nő)

A következő három hónapra vonatkozóan **-10 pontot** mértünk, mely egyrészt azt jelenti, hogy a cégek leépítést terveznek, másrészt jelentősen romlott a helyzet az előző hónaphoz képest (17 pontos zuhanást mértünk). Mindez azt feltételezi, hogy a turisztikai szezon nem úgy alakult, ahogy az év előző hónapjaiban várták. A júliusi indexérték a

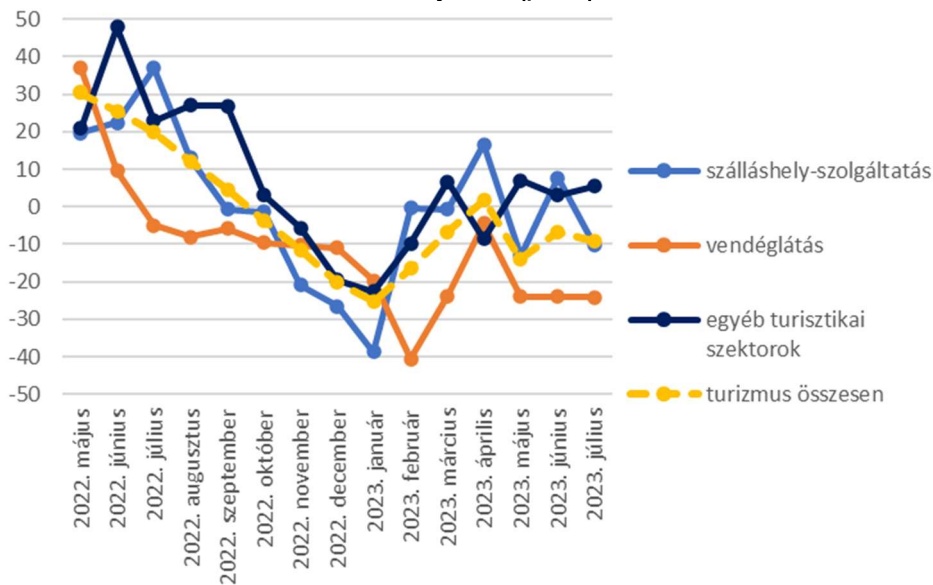
⁵ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

szálláshely-szolgáltatásban -12 pont (30 ponttal csökkent júniushoz képest), a vendéglátásban -9 pont (13 ponttal csökkent júniushoz képest), az egyéb turisztikai alszektorban pedig 6 ponttal -7 pontra csökkent.

Üzleti helyzet, teljesítmény

A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest **romló**, -9 ponton állt 2023. júliusban (2 ponttal csökkent júniushoz képest). A mutató továbbra is a legalacsonyabb, -24 pont a vendéglátásban, -10 pont a szálláshely szolgáltatásban, míg az egyéb turisztikai szektorban +5 pont. Létszám kategóriák szerint a cégek üzleti helyzete csak a legnagyobb vállalatoknál javult (igaz, itt is csak kis mértékben), míg minden más csoportnál romlott.

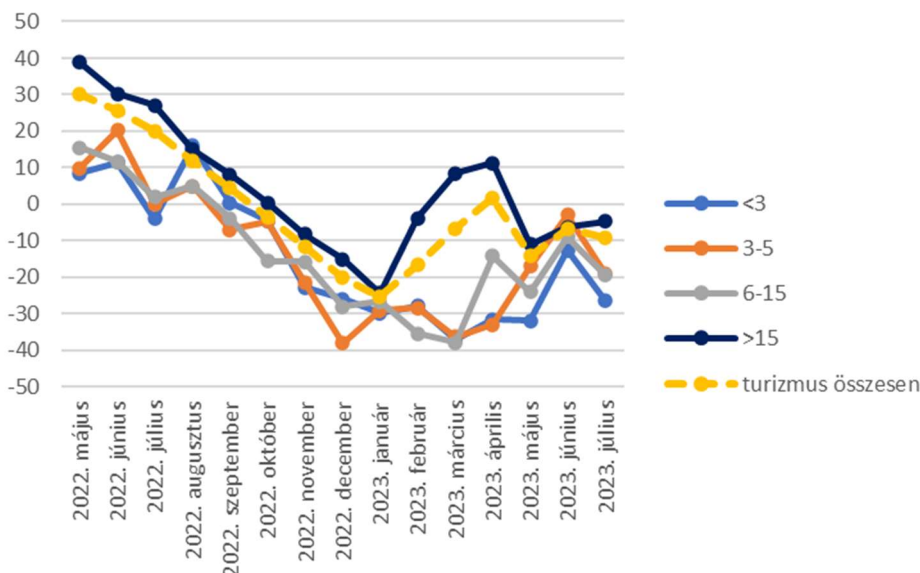
Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban alszektorok szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban létszám kategória szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

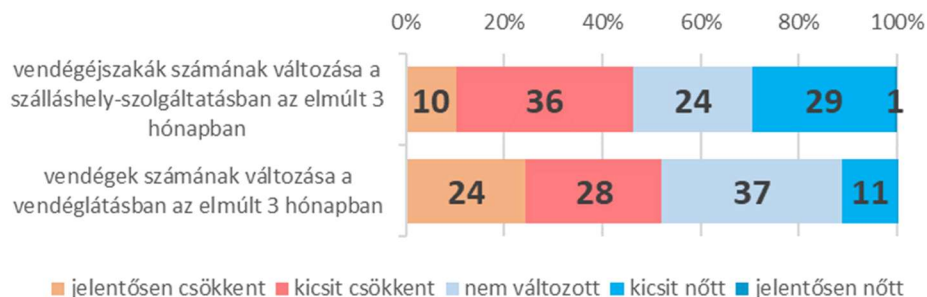

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

A **szálláshely-szolgáltatásban a vendégéjszakák száma** az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest **csökkent**. A szállásadók 30%-a jelzett növekedést (1% jelentős mértékűt), míg 46%-uk számolt be visszaesésről (10% jelentős mértékűről). A **vendéglátásban működők teljesítménye** rosszabb volt, **11%-uk számolt be vendégforgalom növekedésről** (jelentős mértékűről senki), 37% stagnálást jelzett, míg **52% számolt be visszaesésről** (24% jelentős mértékűről). Ez utóbbi annak fényében még rosszabb helyzetet mutat, hogy időközben 4 ezer vendéglátó hely megszűnt, így azok forgalmának egy része megjelent a még működő cégeknél.

Alágazati teljesítmény változása az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. július (megoszlás, %)

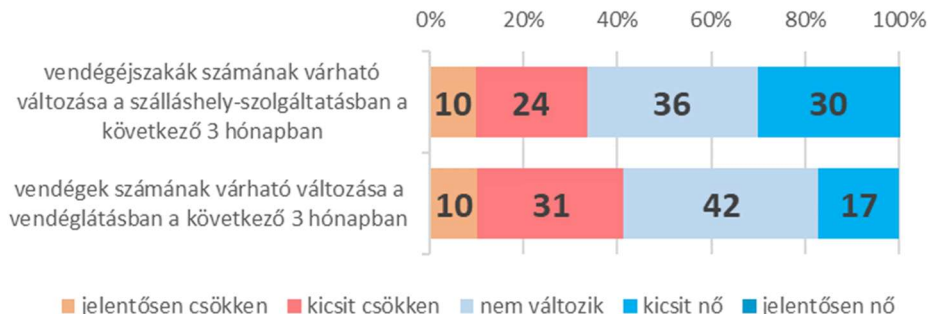

Forrás: GKI

A turizmus **teljesítmény várakozások indexe** (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) 8 pontos csökkenéssel **-3 pontra csökkent 2023. júliusban** (2022. decemberhez képest még így is 19 ponttal magasabb). Így még enyhén magasabb, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (-5 pont), ugyanakkor jelentősen meghaladja a nemzetgazdasági átlagot (-20 pont). Ennélfogva úgy tűnik, hogy **a turisztikai szektor teljesítménye stagnálásközeli lesz.**

A fenti indexértékek a válaszarányokban is megmutatkoznak. **A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 30%-a vár növekedést a vendégéjszakák számában** (előző hónapban 51%), 36%-uk stagnálást, s 34%-uk vár visszaesést (előző hónapban 13%). **A vendéglátásban működők közül 17% vár vendégforgalom növekedést** (előző hónapban 26%), míg 42% stagnálást, 41%-uk pedig visszaesést vetít előre (előző hónapban 47%).

Alágazati teljesítmény várható változása a következő 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. július (megoszlás, %)

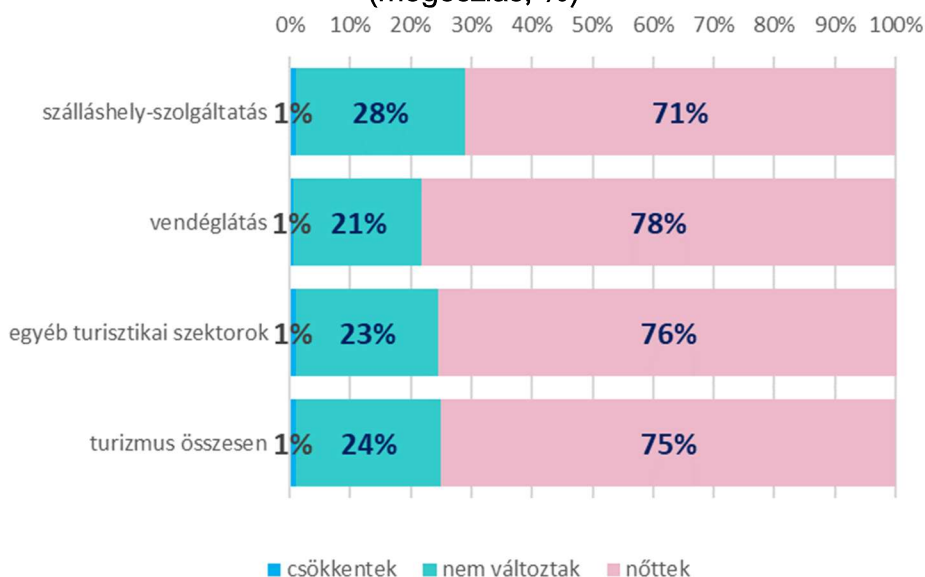
Forrás: GKI

Árak, költségek

2023. júliusban a turisztikai cégek **75%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan** (júniusban 54% volt ez az arány), 24%-uk nem változtatott az árakon, míg csökkenést 1% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kisebb cégek emeltek árat a legkisebb arányban (57%). A 3-5 fős cégeknél 67%, a 6-15 fős cégeknél 76%, a 15 főnél nagyobb cégeknél szintén 76% emelt. **Az áremelkedés átlagosan 14%-os volt** (júniusban 10%-ot mértünk). **Vagyis a működési költségek csökkenését a szolgáltatási árak is lereagálják.**

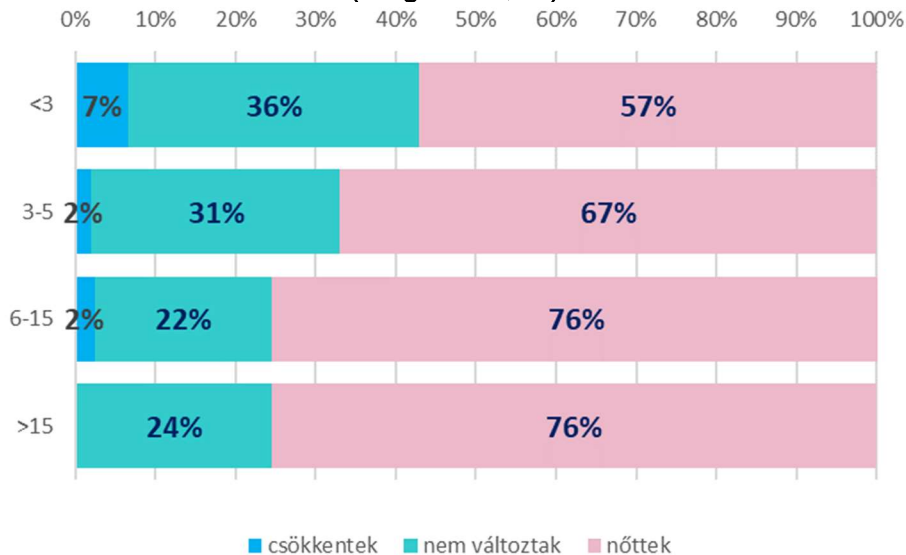

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban létszámkategória szerint - 2023. július (megoszlás, %)

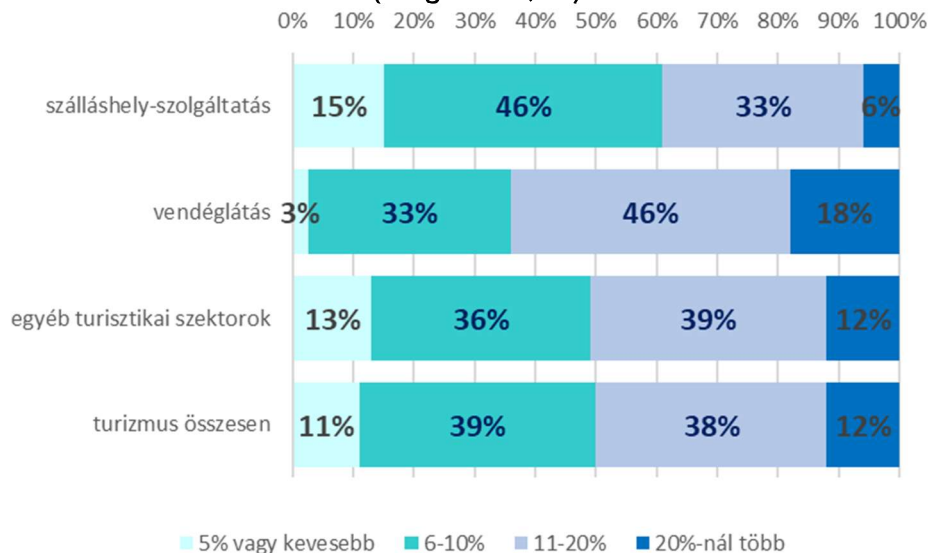

Forrás: GKI

Az áremelést végrehajtó turisztikai cégek 11%-a 5%-kal vagy ennél kisebb mértékben növelte árait, 39%-a 6-10% között (a legtöbb cég e kategóriába esik), 38%-a 11-20% között, míg a fennmaradó 12%-a ennél is többel emelt. A szálláshely-szolgáltatásban a szállásadók 15%-a 6% alatti, 46%-a 6-10% közötti emelést valósított meg, míg 39%-uk ennél többet. A vendéglátásban a cégek 3%-a 6%-nál kisebb, 33%-a 6-10% közötti, míg

64%-a ennél nagyobb mértékben emelt. Az egyéb turisztikai szektorban működők 13%-a maximum 5%-ot emelt, 36%-a 6-10% között, míg 51%-a 10%-nál nagyobb ütemben emelte árait.

Az áremelés mértéke az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. július (megoszlás, %)

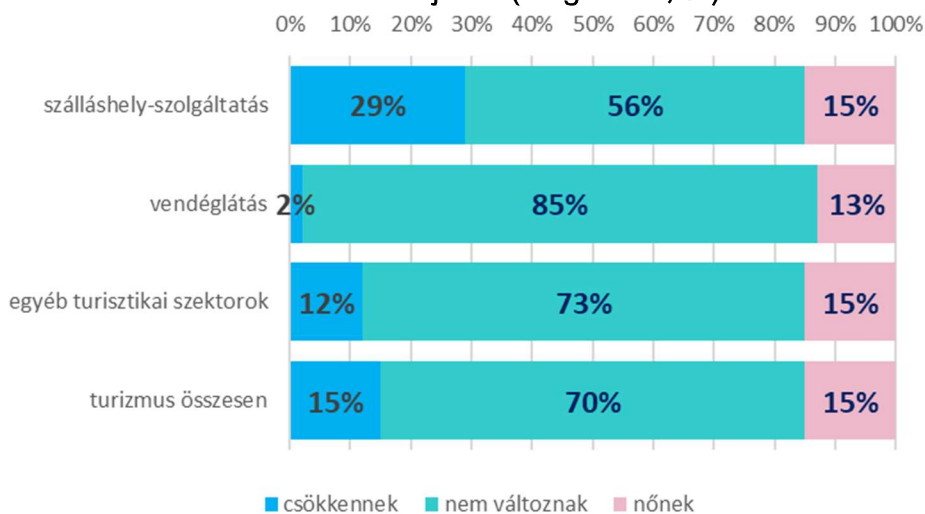

Forrás: GKI

Júliusban a turisztikai cégek 15%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (júniusban 23% volt ez az arány), 70%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést 15% jelzett (utóbbi jelentős növekedés az előző havi 3%-hoz képest). A szálláshely-szolgáltatásban 15% az emelést tervezők aránya, miközben a vendéglátásban 13%, az egyéb turisztikai szektorokban is 15% tervez emelni. A turisztikai cégek 11%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (ez az arány júniusban még 24% volt).

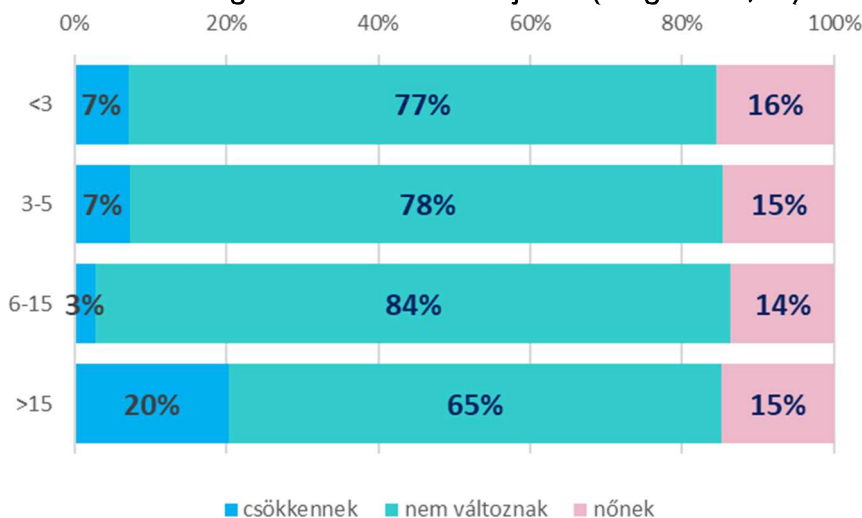

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2023. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2023. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

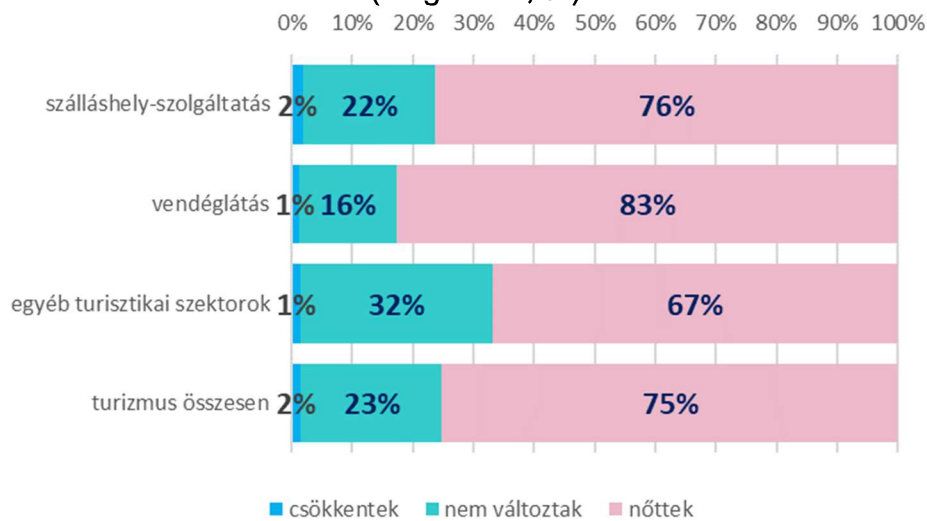
Az árak múltbeli és jövőbeli alakulása - 2023. július (megoszlás, teljes tábla=100%)

		elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest		
		csökkent	nem változott	nőtt
a következő 3 hónapban várhatóan a jelenlegihez képest	csökken	0%	3%	12%
	nem változik	1%	18%	52%
	nő	0%	3%	11%

Forrás: GKI

A turisztikai cégek 75%-a a működési költségek⁶ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan, 23% esetében nem változtak e költségek, s 2% jelzett csökkenést. A vendéglátásban működő cégek 83%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a szálláshely-szolgáltatásban működők 76%-a, az egyéb turisztikai szektorokban működőknek pedig a 67%-a.

A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. július (megoszlás, %)

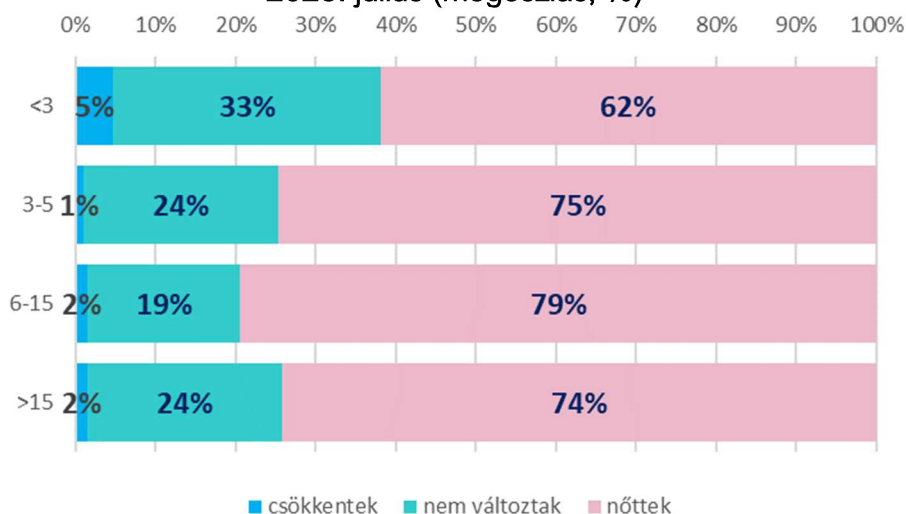

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerint a 15 főnél többet foglalkoztató cégek 74%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, a 6-15 főseknek 79%-a, a 3-5 fősek 75%-a, míg a náluk kisebbeknek 62%-a.

⁶ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

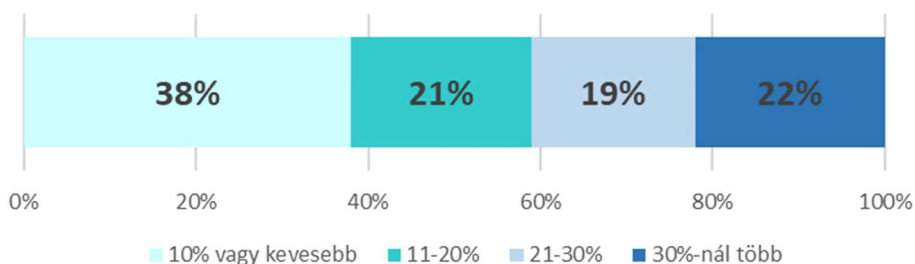
A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban létszám kategóriák szerint - 2023. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 24%-kal nőttek a szektorban (ez kissé magasabb a júniusban mért 22%-nál). A turisztikai cégek 38%-a 10%-os vagy ennél kisebb költségnövekedést érzékelt, 21%-a 11-20% közöttit, 19%-a 21-30% közöttit, míg a fennmaradó 22% ennél is többet.

A működési költségek növekedésének mértéke az elmúlt 3 hónapban - 2023. július (megoszlás, %)

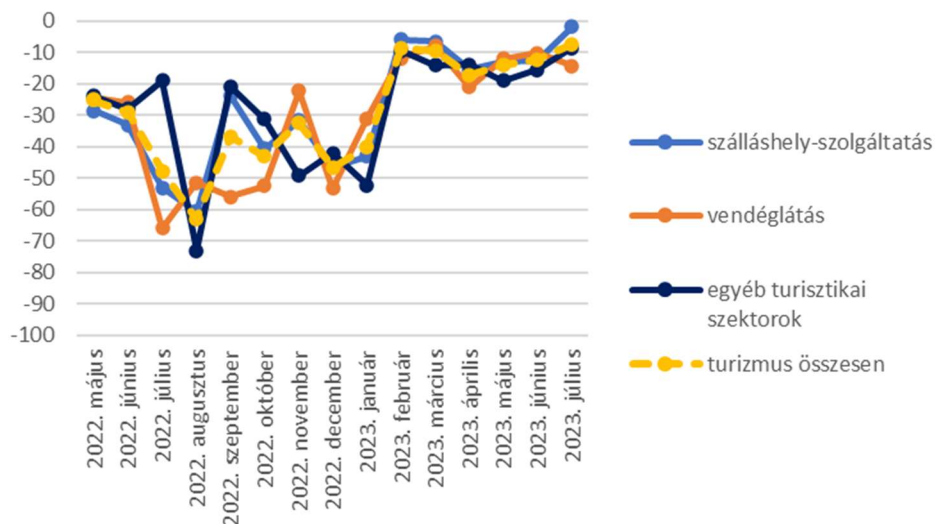

Forrás: GKI

A várt működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását a következő 3 hónapban, -8 ponton áll, mely a január-júniusi összességében 35 pontos javulás után további 5 pontos emelkedést mutat júliusban. A mutató értéke a szálláshely szolgáltatásban -2 pont, a vendéglátásban -14 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -9 pont. A szálláshely szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban javult, míg a vendéglátásban romlott az index júniushoz képest. Az elmúlt hónapok folyamatai még így is azt mutatják, hogy enyhül a szolgáltatókra nehezedő

költségnyomás, valamint lehetőségük van (főként új szerződések kötésével) az energiaárak csökkentésére.

A működési költségek alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

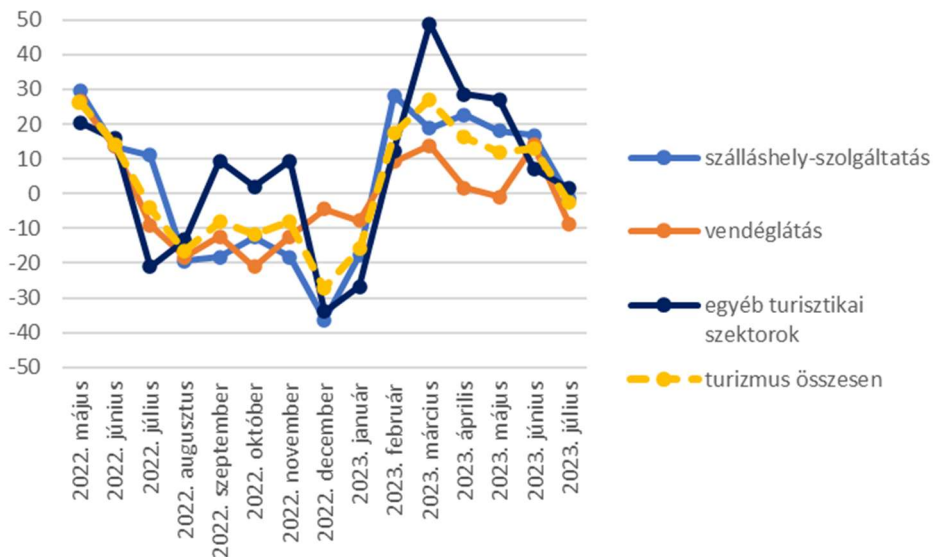
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen nő, +100 pedig azt, hogy jelentősen csökken)

Eredményesség

Az üzleti tevékenység eredményének indexe a jelenhez képest a következő három hónapra -3 ponton áll, mely 16 pontos romlást mutat júniushoz képest (2022. decemberhez képest ez még mindig 24 pontos javulást jelent). Júniushoz képest a szálláshely-szolgáltatásban 18 ponttal -1 pontra, a vendéglátásban 23 ponttal -9 pontra, míg az egyéb turisztikai szektorban 6 ponttal +1 pontra csökkent az eredményességi index. Júliusban minden létszámkategóriában romlott a várt eredményesség.

Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2022. május - 2023. július (pont)

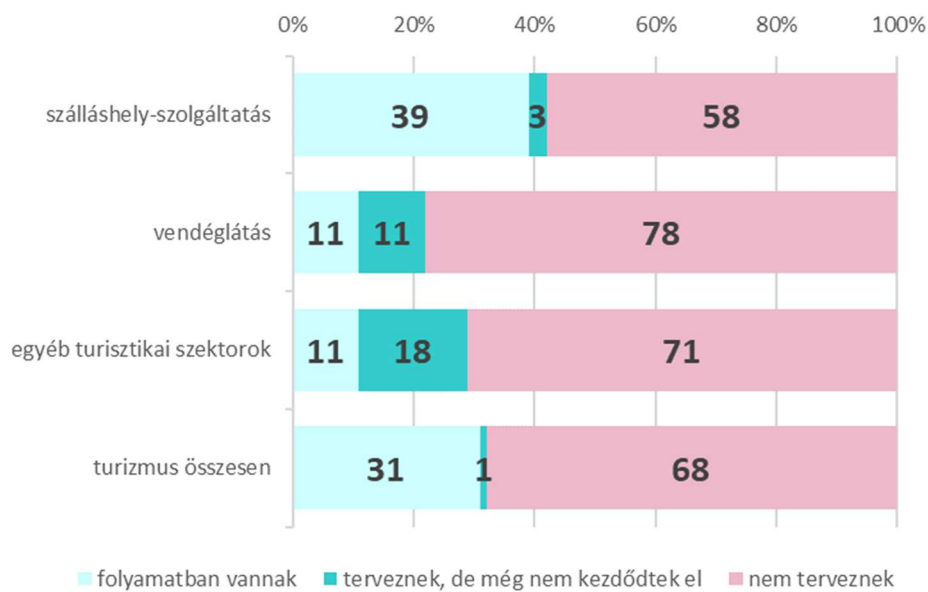
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Fejlesztések

A turisztikai cégek 32%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben, mely kissé magasabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 29%. A cégek 68%-a nem tervez fejlesztést a következő egy évben. A szálláshely-szolgáltatásban érdekeltek 42%-a, a vendéglátásban működők 22%-a, míg az egyéb turisztikai szektorok cégeinek 29%-a fejleszt már most vagy a következő egy évben.

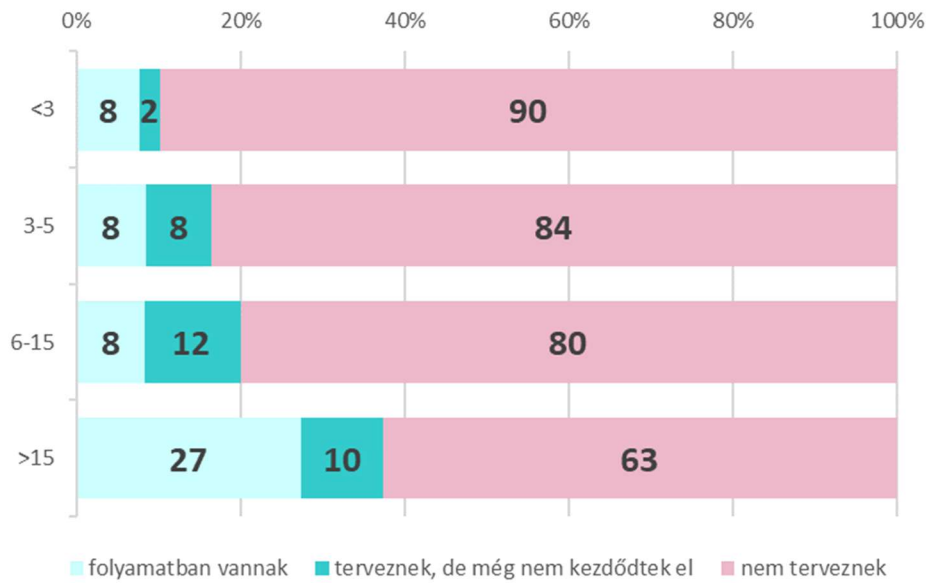
Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. július (megoszlás)

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerinti bontást vizsgálva a 15 fő felettiak 37%-a fejleszt a következő 12 hónapban, utóbbiak 73%-a el is kezdte az ezzel járó beruházást. A 6-15 fősök esetében 20% tervez fejlesztést, a 3-5 fős cégeknek 16%-a, míg az ennél kisebbeknek 10%-a. Ez az alsó három méretkategóriában csökkenést, míg a 15 fő felettiéknél növekedést jelent.

Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. július (megoszlás)

Forrás: GKI